

Sociale bodem onder de globalisering

Ieder mens heeft recht op veilige werkomstandigheden, gelijke kansen en een menswaardige behandeling. Of dit nu in Nederland, Bolivia of Indonesië is. Om dit te bereiken zijn internationale verdragen nodig. De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) heeft veel verdragen die dit regelen. Ze zijn vaak verouderd en spelen te weinig in op de globalisering. Er moet wat veranderen.

Dat doet de ILO met de Decent Work Agenda. De Nederlandse regering, werkgevers- en werknemersorganisaties spelen een wezenlijke rol binnen de ILO. De Decent Work Agenda kent vier pijlers: fundamentele arbeidsnormen (waaronder verbod op ergste vormen van kinderarbeid en recht op vrije vakverenigingen en cao-onderhandelingen), het creëren van werk, sociale bescherming en sociale dialoog.

De Agenda is het antwoord van de ILO op de zorgen over de gevolgen van globalisering, zoals oneerlijke concurrentie. Het antwoord zal alleen geruststellen als het door alle leden (181) van de ILO wordt gedeeld. En daar is nog veel werk te doen. De verdragen die de fundamentele arbeidsnormen regelen, zijn door de meeste landen bekrachtigd. De landen moeten de regels in de verdragen dus naleven.

Heel anders is het met tal van verdragen die de sociale bescherming regelen. Deze verdragen zijn vaak alleen door Westerse landen geratificeerd. Ontwikkelingslanden kunnen er meestal niet aan voldoen. En dat is jammer. Nederland vindt dit een onbevredigende situatie en zet zich in voor verbreding van de verdragen die sociale bescherming regelen, waardoor zij een breder scala aan mogelijkheden bestrijken. En dus niet om de bescherming van de werknemers te verminderen door de normen te verlagen, maar om meer werknemers te beschermen. De ILO-verdragen gelden alleen voor werknemers in de formele economie. In ontwikkelingslanden werkt een groot deel van de beroepsbevolking in de informele economie. Zij kunnen op geen enkele vorm van sociale zekerheid een beroep doen en zijn dus goedkope arbeidskrachten.

In het scheppen van gelijkwaardige voorwaarden voor verschillende situaties ligt ook de beste bescherming voor alle werknemers in de globale economie. Het moeten dan ook wel reële voorwaarden zijn. Gaan we daarmee terug naar af? Nee, de Nederlandse regering denkt aan dynamische verdragen, waarbij partijen –tijdelijk- in verschillende stadia kunnen zitten. Dynamische verdragen vormen een soort trap. Elke trede betekent meer bescherming en meer verplichtingen voor het land dat het bekrachtigt. De Westerse landen zullen meteen doorlopen naar de hoogste trede, terwijl ontwikkelingslanden soms jaren op de eerste trede blijven, om

als zij zich verder ontwikkelen omhoog te gaan. Die eerste trede moet dan wel de minimale norm bevatten en zicht bieden op verbetering.

Op deze manier leggen we een sociale bodem onder de globalisering. Het initiatief heeft inmiddels de steun gekregen van Duitsland, India, Nigeria en Argentinië. Zij gaan zich met ons inzetten om ook andere landen voor dit idee te winnen. Met het leggen van de sociale bodem maken we van de ILO-verdragen een krachtig instrument zodat werknemers waar ter wereld ook onder menswaardige omstandigheden hun werk doen. Op die manier dragen we bij aan een betere en eerlijker concurrentie tussen de verschillende landen, zonder dat dit ten koste gaat van de werknemers.

Uiteindelijk hoeven dan veel mensen in Nederland niet zoals nu bang te zijn voor de globalisering. De globalisering biedt dan kansen omdat we op een eerlijke manier kunnen concurreren met de rest van de wereld. Omgekeerd geldt dat we op deze manier ook het werken in heel veel landen voor de mensen daar een stuk kunnen verbeteren. Die kans moeten we niet laten lopen en daarom zet Nederland zich in voor de versterking van de verdragen van de ILO.

Piet Hein Donner,

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid